

Suriye'deki iç savaşın gerçek yüzü ve Türkmenler..

Doç.Dr.Sait Yılmaz

15 Nisan 2017

Suriye'deki iç savaş altıncı yılında. Son olarak, İdlib bölgesinde sivillere yönelik kimyasal gaz kullanımı ve buna reaksiyon olarak, ABD'nin Doğu Akdeniz'deki bir savaş gemisinden yaptığı füze saldırısı gündeme oturdu. Suriye'de 2005-2011 yılları arasında alt yapısı hazırlanan "diktatörü kovma" senaryosu, Libya'daki başarılı olamadı. Esat düşünüldüğünden daha dayanıklı çıktı ve bu sefer, Rusya seyirci kalmadı. Bugüne kadar, Suriye'deki çatışmaların ana dönüm noktalarını aşağıdaki şekilde özetleyebiliriz;

- Esat rejim güçleri ile 90 ülkeden savaşçıların yer aldığı muhalif grupların (El Kaide uzantısı El Nusra cephesi) savaşı (2012).

- Lübnan Hizbullah'ı ve İran ile bağlantılı güçlerin çatışmaya dâhil olması; 2013 yılında ortaya çıkan IŞİD'in 2014'de Musul'u ele geçirmesi ve savaş alanında en önemli hedef olması.

- ABD, Ekim 2014'de ortaya çıkan PYD'yi Suriye'nin işgalinde kullanmaya başlaması ve PKK uzantısı YPG'yi meşru güç kabul etmesi,

- Rusya'nın Ekim 2015'de iç savaşa müdahil olması ve Suriye haritasının Esat lehine değiştirmeyi başlaması; Halep bölgesinde büyük ölçüde kontrolü sağladıktan sonra Batıya doğru ilerlemesi.

- Türkiye'nin 2016 yılında Suriye'nin kuzeyindeki ara bölgeye girmesi ve Rusya inisiyatifinde Astana Süreci'nin başlaması ve Suriye'nin doğusundaki çatışmalar için Rusya ve Türkiye'nin garantörü olduğu ateşkes ilan edilmesi.

Gelinen aşamada Rusya ve İran'ın arkasında Esat'ın rejim güçleri bir yandan başta İdlib ve Şam bölgesi olmak üzere Suriye'nin Batısında Suudi Arabistan ve Katar'ın arkasında olduğu İslamcı güçlerden bölgeyi temizlemeye çalışırken, diğer yandan Doğu'ya doğru ilerledi ve Münbiç ile birleşti. Doğu'da Rakka ve IŞİD'a yönelik operasyonların sonucu beklenirken, Rusya ise yeni Suriye Anayasası ve barış süreci ile ilgili inisiyatif almış durumda. Son 5 yılda Suriye'den büyük göç alan Ankara ise Fırat Kalkanı ile Kürt koridorunu kestiği iddiasında ama bu koridoru zaten Kürtlerle anlaşma niyetinde olan Ruslar ve Esat El Bab'ın güneyinden zaten kurdular. Türkiye'nin ara bölgede ne kadar kalacağı tartışılırken, Suriye'deki Türkmenlerden bahseden yok. Bu makalede, Suriye'deki iç savaşın gerçek yüzü yanında tıpkı Irak'ta olduğu gibi yüzüstü bırakılan Suriyeli Türkmen kardeşlerimizin durumunu ortaya koyacağız.

Suriye'deki iç savaşın kısa geçmişi..

ABD'nin Suriye'de 2012'de başlattığı iç savaşın geçmişi 1940 ve 1950'lere dayanıyor. CIA, 1940'ların sonunda Suriye hükümetine topraklarında bir ABD şirketine petrol boru hattı inşa etmesini istemiş, reddedince de Batı düşmanı ve Komünist olmakla suçlamaya başlamıştı. Önce Şam'da bazı askeri liderler ile buluşarak darbe yapmayı denediler¹. CIA'nın Suriye'deki ilk askeri darbe girişimi Mart 1949'da oldu. Aslında Suriyeliler, Fransız sömürgecilerden kurtulunca Mart 1949'da tam da Amerikan modeline uygun bir laik demokrasi kurmuşlardı. Ancak, Suriye'nin

¹ Michael S. Rozeff: Timeline of CIA Interventions in Syria, Lew Rockwell, (February 20, 2016).

demokratik seçimle başkanı seçilen Şükrü El-Kuvvetli Amerikalıların Trans-Arap boru hattını onaylama konusunda tereddüt etmişti. Amerikan projesine göre, boru hattı S.Arabistan'daki petrolü Suriye üzerinden Lübnan limanlarına taşıyacaktı. CIA, bir darbe ile Şükrü El-Kuvvetli'nin yerine Hüsnü El Zaim isimli bir diktatör oturttu². Bu şahıs önce Amerikan projesini onayladı ve ardından dört buçuk aylık parlamentoyu dağıttı. Takip eden birkaç darbeden sonra Suriye halkı tekrar demokrasi istedi ve 1955'de tekrar El-Kuvvetli'yi ve onun Ulusal Partisi'ni seçti. Ancak, yıllar içinde Amerikan sevgisinin yerini Sovyet eğilimleri almıştı. Dulles hemen Şam'a iki darbe sihirbazı gönderdi. Musadık'ın devrildiği, İran'daki Operasyon Ajax darbesinden sonra sıra Suriye'ye gelmişti. 1957'de CIA ve MI6 birlikte 3 üst düzey Suriyeli lidere suikast planladılar. Suriye istihbarat başkanı, genelkurmay istihbarat başkanı ve Komünist Partisi başkanı suikast ile öldürüldü. Amaç, sadece Suriye'deki rejimi devirmek değil, o sıralarda CIA kontrolünde olan Irak ve Ürdün tarafından işgalini de sağlamaktı³. Bu dönemde bugünküne benzer şekilde siyasi olarak Özgür Suriye Komitesi ve buna bağlı askeri direnişçi gruplar oluşturuldu. Ordu dağılacak ve ülke karışacaktı. Suriye'de, CIA tarafından Temmuz 1957'de düzenlenen darbe girişimi başarısız oldu. Amerikalılar Suriye'den kovulmuştu ama seçimle iş başına gelmiş Baas rejimine yönelik CIA oyunları devam etti⁴. 1961'de ABD ve bölge ülkelerinin desteklediği darbe ile Suriye, Birleşik Arap Cumhuriyeti'nden ayrıldı ama iki yıl sonra yapılan ikinci darbe ile bu kez Baasçılar iktidarı ele geçirdi.

1976-1982 döneminde Suriye'de ayaklanan Müslüman Kardeşler'in arkasında CIA vardı ve CIA tüm operasyonu Amman'dan yönetiyordu⁵. Bu dönemde Suriye'de Müslüman Kardeşler militanları Baas yanlısı gördükleri birçok aydın, gazeteci, asker, üniversite hocası ve memuru sokakta öldürdü. Hafız Esat'a karşı iki kez başarısız suikast girişiminde bulundular. Ardından Halep ve Hama'da ayaklanma başlatarak, iktidarı ele geçirmek istediler. 2 Şubat 1982'de Esat'ın Hama'da Müslüman Kardeşler'e karşı başlattığı ve 10 gün süren harekât bugün İslamcıların Hama Katliamı dedikleri olaydır⁶. Müslüman Kardeşler, 2011'de gene Hama'da ayaklanma ile iktidarı ele geçirme savaşında ABD ve bölge ülkelerinin vasıtası oldular. Suriye'deki rejim, Esat ailesi tarafından yönetilen bir Alevi rejimi değildir. Baba Hafız Esat zamanında ülke güvenliği Alevi subaylarla Sünni iş adamlarının bulunduğu bir askeri-tüccar kompleksinin elinde idi. Baba Esat, bu iki kesimin çıkarları arasında her zaman bir denge gözetiyordu. Şam'daki ayaklanmalar ABD büyükelçisi Robert Ford tarafından tetiklenene kadar, Beşar Esat, teknoloji ile arası iyi olan, liberal ve demokrat yani Batılı biri idi. Suriye rejimi oldukça laikti ve yüzde 80'i Sünni olan ülkede, Esat ailesine sadık güçlü bir ordu ve istihbarat örgütü kurulmuştu. Beşar Esat ülkesini liberal değerlere göre geliştirmeye çalışıyordu ve Ortadoğu'daki en ılımlı rejime sahipti. Suriye ile ilgili ilk işaret, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Albülhalim Haddam'ın Aralık 2005'te Paris'e kaçması ve muhalefet bayrağını açması oldu. Suriye'deki ayaklanma Tunus ve Mısır'daki hareketlere göre zamanlanmış ve koordine edilmişti⁷. Wikileaks belgelerinde ABD'nin 2006-2011 döneminde yani

² Tim Weiner, Legacy of Ashes The History of the CIA, Anchor Publiation, (2008), 28.

³ Weiner, ibid, (2008), 76.

⁴ Matthew Jones, 'The 'Preferred Plan': The Anglo-American Working Group Report on Covert Action in Syria, 1957, Intelligence and National Security, 19 (3), (2004), 401-415.

⁵ Hüsnü Mahalli, Maniki Dünya İslam Coğrafyasının Kanlı Yüzü, Destek Yayınları, (İstanbul, 2016), 257.

⁶ Mahalli, a.g.e., (2016), 62.

⁷ Michel Chossudovsky, The Protest Movement in Egypt: "Dictator do not Dictate, They Obey Orders, Global Research, (January 29, 2011).

ayaklanma başlamadan beş yıl önceden beri Suriye'deki muhalif grupları finanse ettiği ve silahlandığı yer almakta idi⁸.

2011 yılında Tunus, Mısır, Libya ve Yemen'de ayaklanmalar başladığında CIA, Suriye'de çoktan yerini almıştı. ABD Dışişleri Bakanlığı ve NED, 2006 yılından beri Suriye'deki muhalif grupları fonları ile destekliyordu⁹. Ortada gene Batı tarafından eğitilmiş ve donatılmış İslamcılar vardı. Bunların bir kısmı Libya'dan gelip, Suriye'ye geçti. Nisan 2011'de Suriyeli Müslüman Kardeşler Örgütü üyelerinin ülkeye kabulü ve siyasete girmesinin sağlanması teklifini Esat reddedince¹⁰; Özgür Suriye Ordusu (ÖSO) tugayları kurulmaya başlandı. İsyancılara hedef olarak Halep'i gösterilmişti ve Esat'ın altı ay içinde düşeceğini hesaplanmıştı Suriye'de ise Mart 2011'de Dara'da başlayan ayaklanmaların arkasındaki kilit oyuncu, ABD'nin sessiz ve gölgede kalmayı seven diplomatlarından Robert Ford idi. 17-18 Mart 2011'de Dara'da ayaklanma başlatıldığında tıpkı Ukrayna'da Maydan Meydanı'nda olduğu gibi çatılara yerleştirilmiş keskin nişancılar (sniper) polise ve göstericilere ateş ederek, eylemleri tetikliyordu. CIA ve diğer istihbarat örgütleri yeni cihatçı bulmak için seferber olmuşlardı. Beş yıl içinde yaklaşık 80 ülkeden sayısı 100 bini bulan terörist Suriye'ye geçti. Hem Esat'a zarar verecek hem de çoğu ölecek, bir taşla iki kuş vuracaklardı. Batının hesabı tutmadı; yeni dalgalarda daha fazla cihatçı geldi, sayı arttı, IŞİD ve El Nusra güçlendi. ABD yardımları ve bu savaşçılar yıllarca önce El Kaide uzantısı El Nusra'ya sonra da ondan doğacak olan IŞİD'a gitti. 2 Ekim 2013'de CIA, eğit-donata tabi ettikleri 100 bin kadar militanın 20 binin radikal İslamcı olduğunu itiraf etti. Kasım 2014'de ÖSO'nun yenilmesi ve 14 bin militanın Halep'ten çekilmesi Suriye askeri planının iflasının resmi kanıtı oldu. ABD, ılımlı İslamcılar ile radikal İslamcılar arasında çok ince bir çizgi olduğunu fark etti. Esat'ı devirmek için çalışan muhalif gruplar; El Nusra, Ahrar Eş Şam ve İslami Cephe artık ABD için terör örgütü idi. IŞİD, 12 Eylül 2013'te ÖSO ile savaşa başladığını açıkladı. Libya ve Suriye'de bizzat ABD'nin kurduğu ve desteklediği bazı gruplar zaman geçtikçe patronlarına cephe almaya başladılar.

Suriye'deki iç savaşın bugünü..

Türkiye'nin Suriye politikası iç savaşın başlangıcından beri Katar ile aynıdır ve hala değişmemiştir; Esat'ın gitmesi ve yerine İhvan (Müslüman Kardeşler) yönetiminde bir devlet kurulması. Suudi Arabistan, Müslüman Kardeşler ile dost olmadığı için bu hedeften ayrı düşmüştür; Esat'ın gitmesini, yerine Vahabi birinin gelmesini istemektedir. ABD ise Suudi Arabistan, Türkiye ve Katar'ın hedefleri karşısında "politikasızlık politikası" izledi ve hiçbirini desteklemedi. Kendisi için en tutarlı vasıta olarak Kürtleri seçti.

İç savaşın başında Suriye, kendi gücüne uygun bir askeri strateji seçmişti. Bütün Suriye'yi elde tutacak güçleri olmadığından ülkeyi savunmayı üç öncelik bölgesine ayırdılar;

- Bazı bölgelerden vazgeçtiler ve boşaltılar; bunlar Suriye'nin doğusunda IŞİD'in ele geçirdiği savunmasız bölgeler oldu.

- Bazı bölgeleri eski müttefiklerine devrettiler; PYD bölgesi.

⁸ Washington Post, WikiLeaks Cables Reveal that the US State Department Has Been Secretly Financing Syrian Opposition Groups and Other Opposition Projects for at Least Five Years, (April 18, 2011).

⁹ World - CBC News, U.S. Admits Funding Syrian Opposition, (April 18, 2011).

¹⁰ Aaron Stein, Turkey's Evolving Syria Strategy, Why Ankara Backs Al-Nusra but Shuns ISIS, Royal United Services Institute, (February 9, 2015).

- Önem verdikleri bölgeleri (Şam-Halep) olduğu korumak için iç kesime çekildiler, buralarda toparlandıktan sonra saldırıya geçtiler. Şimdi kuzey (İdlib), Şam güneyi ve Doğu'da IŞİD'in elindeki bölgeleri aldıktan sonra sıra PYD bölgesine gelecek.

Batı Cephesi;

Suriye'de savaşıyan İslamcı güçleri en radikal olanlardan başlayarak şu şekilde sıralayabiliriz;

- IŞİD,
- El Nusra (İdlib),
- Ahrar Eş Şam (İdlib, Humus),
- İslam Ordusu (Şam),
- Güney Cephesi (Deraa),
- İhvan Grupları (Feylak, Şam ve Rahman lejyonları) (Şam, İdlib)

Bu örgütlerden yeni ismi Şam Tahrir Örgütü olan El Kaide uzantıları şu gruplardan meydana geliyor;

- Şam Fetih Cephesi (El Nusra),
- Nurettin Zengi Grubu,
- Ahrar Örgütünden ayrılanlar,
- ÖSO'dan bazı gruplar.

Türkiye'nin desteklediği ÖSO ise şunlardan meydana geliyor;

- Türkmenler (1500 kişi),
- Şam Cephesi (3 bin),
- Feylak-ı Şam (Bin),
- Hamza Grubu (3 bin).

Tablo 1: Suriye'de Kim Nerede ve Kim Destekliyor?

Örgüt	Yer	Destekleyen
El Kaide (Şam Tahrir)	İdlib	S.Arabistan ve Katar
Ahrar El Şam	İdlib, Humus	S.Arabistan, Katar ve Türkiye
Güney Cephesi	Deraa	ABD (CIA) ve S.Arabistan
İslam Ordusu	Şam	S.Arabistan
Feylak-ı Rahman	Şam	Katar ve Türkiye
Feylak-ı Şam	İdlib	Katar ve Türkiye
ÖSO	Fırat Kalkanı	Türkiye
PYD	Rojova	ABD (Pentagon)

Muhafiz İslamcı güçlerin ya da diğer adı ile Özgür Suriye Ordusu çatısı altındaki unsurların bulunduğu bölgelerdeki sivil nüfus yaklaşık rakamlar ile şu şekilde sıralanabilir;

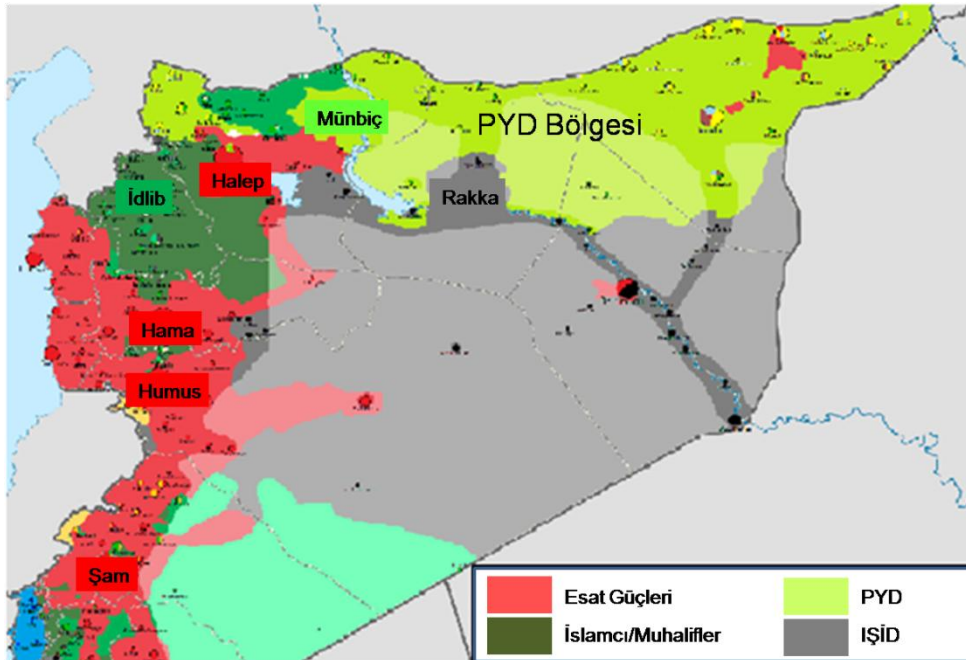
- İdlib (1 milyon 250 bin),

- Şam banliyösü (500 bin),
- Deraa (200 bin),
- Fırat Kalkanı bölgesi (750 bin),
- Humus (60 bin).

Doğu Cephesi;

ABD ve PYD'nin askeri kanadı olan YPG/PKK, devam eden çatışmalar ile Rakka şehrini ele geçirmeye hazırlanırken, Türkiye de bu harekâta müdahil olmak, ara bölgedeki konumunu güçlendirmek istedi ama bunu ne ABD ne de Rusya istemedi. IŞİD'in 200'ü El Bab bölgesinde olmak üzere Suriye'de 5 bin, Irak'ta 10 bin militanı var. IŞİD'in kontrolü altındaki Rakka-Deyrizor arasındaki bölgede 500 bin kişi civarında sivil halk yaşadığı değerlendirilmektedir. Suriye sınırları içindeki Kürt kökenlilerin dağılımı ise yaklaşık olarak şu şekildedir; Afrin (300 bin), Münbiç (150 bin), Kobani (50 bin) ve Kamışlı (500 bin). PYD, bölgesinde PKK dışında diğer Kürt özellikle Barzani gruplarını bile istemiyor. Ancak, tüm gücü ABD'ye endekli ve onlar çekilirse kısa zamanda yok edileceklerini biliyorlar. Petrol, Haseki ile Rakka arasındaki bölgede ve PYD'nin eline geçmiş durumda. PYD bölgesinde hem petrol hem de tarım olduğundan, bunları iç piyasaya (Esat, Barzani ve IŞİD) satarak para kazanıyorlar. Rakka'ya gitmeye ve IŞİD'i temizlemeye çok gönüllü değiller ama ABD'nin desteğinin sürmesi, IŞİD üzerinden meşruiyet sağlamak ve kendi alanlarını genişletmek için savaşa devam ediyorlar.

Harita 1: Suriye'de Durum (6 Nisan 2017)

Türkiye'nin Suriye'deki rolü Ateşkes garantörlüğüne yani ateşkesi gözetlemeye indirildi. Rusların YPG ile dostluğu onun içinde askeri varlık bulunduracak düzeye ulaştı. Kürt Koridorunun kurulması için Esat güçlerini Münbiç'e taşıyan Rusya, yeni Suriye Anayasası'nda Kürtlere güçlü bir otonomi (güvenlik, dış politika ve enerji kaynakları üzerinde söz hakkı hariç) vermeye hazırlanıyor. Esat, sınır boyunca özerklik vereceği Kürtlerden Türkiye'ye karşı bir tampon bölge kurmaya sıcak bakıyor. Rusya YPG'yi hem ABD'nin elinden almak, hem de Esat'ın gücü yetmeyeceği için Kürtleri bir şekilde Suriye'ye entegre etme hesabı peşindedir.

ABD'nin bu durumda Kürtleri ne yapacağı, Rakka'dan sonra planının ne olduğu önemli. ABD'nin Kürtlere vereceği Rusya'nın kinden az olmamalı ki etkisi sürsün. PYD bölgesinde 100 bin kadar savaşçı var ve bunun 4.500 kadarı Türkiye'den YPG/PKK'ya katılanlar. Rojava Peşmergeleri ya da diğer deyimle Barzani'nin PYD bölgesindeki güçleri sanıldığı kadar etkili değil. Arap aşiretleri ile YPG bölgesinde etkin olma gayreti ise sadece Türkiye'nin iç politikaya yönelik bir beyhude uğraşdır.

Türkiye şu an girdiği ara bölgede Sünni Arapların muhafızlığını yapıyor. Türkiye'nin Suriye'deki çıkmazları; Ruslar, Fırat Kalkanı ve İdlib. PYD bölgesi zaten hiçbir zaman hedef alınmadı. Kürt koridorunu önleme söylemi, Arap bölgesi açmanın bahanesi oldu. Türkmenler ise Suriye'de yok sayıldı. İran, Rusya ve Irak; Esat'ın yanında, ABD ve Rusya, YPG/PKK'nın yanında ve gelinen aşamada Barzani de Türkiye ile yolları ayırmak istiyor. Afrin'de PKK ile kucaklaşan Ruslar, Ateşkes Gözlem Merkezi kurduklarını iddia ediyor. Ruslar; İdlib'deki İslamcılarının silahlarını teslim edip, masaya gelmesini istedi. Rusların, Türkiye'den istekleri; ÖSO'yu çek, ara bölgeden çık, Rakka'yı unut. İdlib'tekiler Türkiye'yi artık dinlemiyor, Astana'ya bile gelmediler. Esat, Kürtleri Anayasayı görüşmeye davet etti. Sonuçta Suriye'de Rusya ve Esat'ın dediği olacak, Kürtlere güçlü bir özerklik ile Suriye sahnesini düzenleyecekler. Yakında İdlib bölgesinde çetin çatışmalar olacak ve Sünni savaşçılar biraz uzun sürse de sahneden gidecek. Esat, Erdoğan'dan 15-20 milyar tazminat istemeye hazırlanıyor. ABD ise Rakka'dan sonra tamamen Irak'a yüzünü dönecek.

Suriye halkı ve Türkmenler..

Suriye'de yaşayan Türkmenlerin sayısı ile ilgili resmi bir rakam yok. Çünkü Suriye'de yapılan nüfus sayımında etnisite dikkate alınmıyordu. 2004 yılında yapılan Suriye genel nüfus sayımına göre ülke nüfusu 17 milyon iken, savaş başlamadan hemen önce yani 2011 yılında bu sayının 23 milyon civarında olduğu tahmin ediliyor. Bu nüfustan; 500 bin kişi savaş esnasında öldü ve yaklaşık 11,5 milyon kişi (%50) ülke içinde (7 milyon kişi) yer değiştirdi veya ülke dışına (4.5 milyon kişi) göç etti. Bugünkü Suriye nüfusunun dağılımına bakarsak; 12 milyon kişi Esat yani rejim güçlerinin kontrolündeki bölgede yaşıyor.

CIA kayıtlarına göre Suriye'de %3 Türkmen var ama gerçek rakam bu değil. Suriye'deki Türkmen sayısı 3.5 milyon (%15.2) civarındadır. Bu Türkmenleri üç gruba ayırabiliriz;

- (1) Türklük bilinci olup, Türkçe konuşanlar (1.5 milyon),
- (2) Türklük bilinci olup, Türkçe bilmeyenler (1 milyon),
- (3) Türklük bilincini kaybetmiş ve Türkçe bilmeyenler (1 milyon).

Bu gruplardan ilk ikisi bugün daha çok muhalif grupların bölgeleri (İdlib, Humus) içinde ya da Türkiye'ye gelmişlerdir. Üçüncü grup ise çoğunlukla Esat güçlerinin (Halep, Hama) kontrolü altındaki bölgelerdedir.

Suriye'de iç savaş çıkmadan önce Türkmenlerin bir etnik kimliği yoktu. Suriye rejimi onları Türkiye'nin bir uzantısı olarak görmüş, Türkçe kitap, kaset vb. her şey yasaklanmıştı. İddia edilenin ekonomik bakımdan ve eğitim seviyesi olarak en geri durumda bırakıldılar. Suriye Türkmenlerinin tamamı (10 bin kişilik Abdal grubu gibi birkaç küçük grup hariç) Sünni mezhebindedir. Türkmenler yedi bölgeye dağılmış olduğu gibi, bu bölgeler içinde de dağınık durumdadırlar. Türkmenlerin Suriye içi dağılımı aşağıdaki gibidir;

geleceğini şöyle öngörebiliriz; bunların bir kısmı barışın sağlanması halinde geri dönecek, bir kısmı vatandaş olacak. Bir seçenek de bunların Avrupa'ya gönderilmesi kuzu ancak bu işleyecek gibi gözüküyor. Öte yandan, Ruslar ve Esat güçleri, İdlib'i sıkıştırmaya başladı ve muhtemelen oradan da bir milyonu aşkın göçmen gelebilir.

Sonuç..

Suriye'deki iç savaşın geleceğine bakacak olursak;

- İdlib'de içlerinde barışı hiçbir zaman istemeyen El Nusracıların bulunduğu gruplar sonuna kadar direnmek niyetinde ve Astana görüşmelerine bile gitmediler.

- Daha güneydeki gruplar, zamanla Esat güçleri tarafından eritilecek.

- Kürt bölgesi en sorunlu özerk bölge olacak; Suriye rejimi ile PKK uzantısı PYD ilişkileri geçmişte iyi idi. PYD'yi 2003 yılında Suriye istihbaratı PKK'yı barındırmak için kurdu. PYD, özerkliğe daha sıcak bakıyor ama zamanla bağımsızlık elde etmek stratejisi izliyorlar. Bunun için belirleyici unsur, denize çıkış koridoru bulmaları. Bunun için iki yol var; ya Hatay'ı ele geçirmek ya da Türkmen Dağı üzerinden Suriye içinde denize bir koridor açmak. Akdeniz'e açılmayan bir Kürt devletinin Suriye'de yaşamayacağını hesaplıyorlar.

Irak'ta asimile olmasına ve dağılmasına göz yumulan 3.5 milyon Irak Türkmeninin kaderi Suriye Türkmenlerine benziyor. Bir zamanlar çoğunlukla yaşadığı Türkmenlerin yaşadığı, tarihi Türk şehirleri Kerkük ve Musul gibi yerlere Barzani'nin uydurma Kürt devletinin bayrağı asılırken sessiz kalıyoruz. Suriye'de bir milyon toplama Kürt devlet ya da özerk bölge kurmaya çalışırken 3.5 milyon Suriye Türkmeninin esamesi okunmuyor. Bunun temelinde yatan neden ise Ankara'daki iktidarın ideolojisi yani dinin, Türklüğün önünde gelmesi. Barzani'nin Sünni olmasıdır. Suriye'de Türkmenlerden çok daha az nüfusu olan Kürtler, devlet kurma en azından kuvvetli bir özerklik peşinde iken; Fırat Kalkanı ve İdlib bölgesinde Arap bölgesi kurmak için alt yapı çalışması yapan Türkiye'nin aklına ne Irak'ta ne Suriye'de bir Türkmen devleti ya da bölgesi kurmak gelmiyor. Asıl düşünülmesi gereken nokta; Suriye'de Esat'a karşı olmak, Irak'ta ise Barzani'nin yanında olmak bu ülkelerin bölünmesinin taraftarı olmak demektir.

Türkiye, bölge ülkeleri kadar bölgedeki büyük güçler ile de ilişkilerini normalleştirmek ve rasyonel bir politikaya dönmek istiyorsa mezhep esaslı bir politikadan vazgeçmelidir. Türkiye'nin bir Türkmen politikası olmalı ve İran ile dostluğun bu coğrafyada bizim için bir zorunluluk olduğu unutulmamalıdır. İhvan ve mezhepçi bir politikaya devam edildiği sürece Esat düşmanlığı devam edecek, ABD ve Rusya ile de ortak bir projede buluşmak mümkün olmayacaktır. Rusya-Türkiye ilişkileri gittikçe kötüleşebilir çünkü İdlib'te muhtemelen kitlesel ölümler yaşanacaktır. Öte yandan, Türkiye'nin ara bölgede kalması uluslararası hukuk bakımından gittikçe daha zor olacaktır. ABD ve PYD'nin Rakka'ya yönelik başlattığı operasyon doğruya doğru gidiyor ve Musul'da devam eden operasyon ile birlikte IŞİD buralardan çıkarılabilir. Ancak, IŞİD, yok olmayacak, muhtemelen Rakka güneyine, çöle çekilecektir. IŞİD, her devletin kendi planını uygulamak için faydalı terör örgütü olmaya devam ediyor. Son sözümüz, eğer Suriye ve Irak bölünecekse Türkiye, Sünni diye Arap ve Kürtlere değil, Türkmenlere bir devlet ya da özerk bölge kurmanın alt yapısını hazırlamalıdır.